

Jak se legislativní změny o zdravotnických prostředcích dotknou pacientů s inkontinencí?

Novela zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, upravuje výše finančních a kusových limitů, které pojišťovny hradí pacientům za zdravotnické prostředky. Novela nabyla účinnosti začátkem roku 2019, pro pacienty začnou změny zákona u sériových zdravotnických prostředků platit od 1. 12.2019. Týkají se všech zdravotnických prostředků včetně inkontinenčních pomůcek (vložky, vložné pleny, fixační kalhotky, natahovací kalhotky, zapínací kalhotky, kalhotky s rychloupínacím pásem).

CO SE MĚNÍ V OBLASTI ÚHRAD ZDRAVOTNICKÝCH PROSTŘEDKŮ PRO INKONTINENCI

1) Metodika pro lékaře v oblasti inkontinence

S novelou zákona dochází ke změně metodiky, na jejímž základě stanoví lékař pacientovi stupeň inkontinence. Dříve byl únik moči sledován za 4 hodiny, nově byla sledovaná doba prodloužena na 24 hodin.

Nová metodika definuje 3 stupně inkontinence takto:

- **I. stupeň inkontinence** – mimovolný únik moči nad 50 ml do 100 ml (včetně) v průběhu 24 hodin
- **II. stupeň inkontinence** – mimovolný únik moči nad 100 ml do 200 ml (včetně) v průběhu 24 hodin
- **III. stupeň inkontinence** – mimovolný únik moči nad 200 ml v průběhu 24 hodin

Příklad: Původní rozmezí mimovolného úniku moči pro lehkou inkontinenci (neboli inkontinenci I. stupně) bylo před novelou zákona stanoveno na 50-100 ml v průběhu 4 hodin. Nově je sledovaná doba prodloužena na 24 hodin. **Prodloužením doby na 24 hodin je možné inkontinenci diagnostikovat i pacientům s nižším množstvím úniku moči (od 50 ml za 24 hodin), což je výhoda, kterou s sebou novela zákona přináší.**

2) Možnost kombinovat pomůcky na předpis

Pacient s inkontinencí má nárok na předepsání inkontinenčních pomůcek. Lékař vystaví pacientovi poukaz (Poukaz na léčebnou a ortopedickou pomůcku).

Před novelou zákona mohl lékař pacientovi vystavit jenom poukaz na inkontinenční pomůcky pro příslušný stupeň jeho onemocnění (např. vložky pro I. stupeň inkontinence, plenkové kalhotky pro III. stupeň inkontinence). Novela zavádí **možnost kombinace pomůcek**: Podle potřeb pacienta lze nově v rámci předepsaných poukazů kombinovat jednotlivé typy pomůcek (vložky, vložné pleny, fixační kalhotky, natahovací kalhotky, zapínací kalhotky, kalhotky s rychloupínacím pásem).

Příklad: Pokud používáte inkontinenční vložky a na noc Vám nestačí, lze typy pomůcek zkombinovat: vložky přes den a například natahovací kalhotky na noc. Nyní Vám lékař vystaví poukazy na obě pomůcky v rámci daného stupně inkontinence i na jeden měsíc. Před novelou zákona Vám mohl lékař vystavit pouze poukaz na jednu z pomůcek. **Možnost kombinovat pomůcky na předpis je tak dalším velkým pozitivem novely zákona.**

Na každou pomůcku je třeba vypsát samostatný poukaz, stejně jako dosud. Kusový limit u jednotlivých pomůcek zůstává rovněž zachován – 150 ks inkontinenčních pomůcek/měsíc.

Více o limitech

Při předepisování poukazu je třeba věnovat pozornost dvěma limitům.

První je limit kusový. Maximální počet pomůcek, které lze pacientovi předepsat na měsíc, je 150 kusů. Obsahuje-li balení 30 kusů, může lékař pacientovi předepsat maximálně 5 balení. Je-li balení po 12 ks, může lékař vystavit poukazy na maximálně 12 balení. Je však třeba mít na paměti, že poukazy lze vystavit na jeden, dva, nebo i tři měsíce.

Informace o jednotlivých typech inkontinenčních pomůcek a počtu kusů v balení lze najít v [aktuální preskripční kartě](#).

Druhým limitem je limit finanční, se kterým se pojí další změna daná novelou. Viz bod 3).

Aby pojišťovna pacientovi inkontinenční zdravotní prostředky uhradila / uhradila se spoluúčastí, musí být oba zmíněné limity dodrženy. Lékař může tedy předepsat pomůcky do výše finančního nebo kusového limitu. Jakmile je dosaženo jednoho z nich, lékař pacientovi nemůže dále v daném období poukaz vystavit. Pokud by pacient potřeboval více kusů pomůcek, musí je poté uhradit vlastními prostředky.

3) Spoluúčast pacientů

Pacientům s inkontinencí zdravotní pojišťovny přispívají na inkontinenční pomůcky. Pro každý stupeň inkontinence je stanoven tzv. **úhradový limit pojišťovny**, tedy kolik pojišťovna pacientovi maximálně přispěje.

Novela zavádí **povinnou spoluúčast pacientů**, kteří mají diagnostikovaný I. nebo II. stupeň inkontinence. Pacienti s diagnostikovaným III. stupněm inkontinence nemají spoluúčast stanovenou (v rámci limitů pomůcky nedoplácejí).

Procento této povinné spoluúčasti se vždy řídí diagnostikovaným stupněm inkontinence (jakým stupněm inkontinence pacient trpí), nikoli pro jaký stupeň inkontinence bylo v minulosti možné pomůcku předepsat (např. vložky pro I. stupeň inkontinence, plenkové kalhotky pro III. stupeň inkontinence).

Spoluúčast se platí z každého balení – v I. stupni inkontinence 15 % z ceny balení (např. pro balení za 100 Kč je spoluúčast 15 Kč), **ve II. stupni inkontinence 5 % z ceny balení** (např. pro balení za 100 Kč je spoluúčast 5 Kč).

Fixní spoluúčast navyšuje úhradový limit pojišťovny, do kterého smí lékař předepsat pomůcky. Ve výsledku je tedy možné, aby lékař pacientovi vystavil poukazy na větší počet kusů balení. Co si pod tím představit?

Spoluúčast v I. stupni inkontinence (respektive ve II. stupni inkontinence) je 15 % (resp. 5 %). To znamená, že stanovený úhradový limit pojišťovny odpovídá pouze 85 % (resp. 95 %) částky, za kterou může lékař pacientovi pomůcky předepsat. Spoluúčast pacienta úhradový limit pojišťovny navyšuje, celková částka může tedy vystačit pro více kusů balení na poukaz.

Konkrétně pro každý stupeň inkontinence:

- **I. stupeň inkontinence:**

Úhradový limit pojišťovny je 449,65 Kč/měsíc.

Maximální spoluúčast pacienta v I. stupni inkontinence za měsíc je 79,35 Kč.

Celkově může tedy pacient využít 529 Kč.

Před novelou zákona mohl lékař pacientovi vystavit poukazy na pomůcky ve výši max 450 Kč.

Nyní může předepsat pomůcky do výše 529 Kč.

- **II. stupeň inkontinence:**

Úhradový limit pojišťovny je 900,45 Kč/měsíc.

Maximální spoluúčast pacienta ve II. stupni inkontinence za měsíc je 47,39 Kč.

Celkově může tedy pacient využít 947 Kč.

Před novelou zákona mohl lékař pacientovi vystavit poukaz na pomůcky ve výši max 900 Kč.

Nyní může předepsat pomůcky do výše 947,84 Kč.

- **III. stupeň inkontinence:**

Pro pacienty s třetím stupněm inkontinence zákon neukládá povinnost fixní spoluúčasti, lékař může tudíž pacientovi vystavit poukaz na pomůcky ve výši úhradového limitu pojišťovny, který je 1699,70 Kč.

SHRNUTÍ

Co s sebou novela zákona přináší?

- Přístup nových pacientů (s nižším únikem moči – nad 50 ml/24 hodin) do systému
- Otevření kombinace jednotlivých typů produktů a možnost předpisu všech typů pomůcek nezávisle na stupni inkontinence
- Fixní spoluúčast pacientů s inkontinencí I. a II. stupně a z toho plynoucí možnost předepsání více balení pomůcek
- Díky novele zákona mohou být nové produkty registrovány a zavedeny do systému mnohem rychleji než dříve. Před novelou bylo možné registrovat novinky pouze dvakrát do roka, nyní je bude možné registrovat kdykoli a uvést je tak na trh mnohem dříve. Pacienti budou mít proto rychlejší přístup k novým inovativním produktům.

Co zůstává stejné?

- Lékař může předepsat poukaz s odpovídajícím množstvím na 1 měsíc, 2 měsíce, nebo 3 měsíce.
- Platnost poukazů zůstává 90 dní, po tuto dobu je třeba si předepsané zdravotnické prostředky vyzvednout v lékárně/výdejně zdravotnických prostředků.
- Mezi lékaři, kteří mohou zdravotnické prostředky pro inkontinenci předepsat, jsou i nadále praktický lékař, urolog, gynekolog, geriatr, chirurg, neurolog, pediatr a nefrolog.

NA CO JE TŘEBA SE PŘIPRAVIT PŘED NÁVŠTĚVOU LÉKAŘE?

- Popis Vašeho problému s únikem moči: zda Vás trápí únik moči po kapkách, nebo ve větším množství, zda trpíte únikem moči při kašli, smíchu, zvedání těžkého břemene (= příznaky stresové inkontinence), nebo naopak máte problémy před toaletou a nemůžete doběhnout na toaletu (= příznaky urgentní inkontinence).
- Pokud můžete, ved'te si alespoň týden tzv. mikční deník – přehled příjmu tekutin, typu tekutin a jejich množství a záznamy o problémech s únikem moči.
- Používáte-li inkontinenční pomůcky, napište si jejich název, kterou budete chtít předepsat, např. TENA Lady Extra.